

Stockholms läns landsting
Ledamöter och ersättare i Trafiknämnden

Med anledning av den omorganisation av ledningen för Stockholms läns landstings trafikföretag Storstockholms Lokaltrafik, Waxholms Ångfartygs AB samt färdtjänst till en trafiknämnd, vill Skärgårdens trafikantförening uppmärksamma nämndens ledamöter på föreningens åsikter och målsättning.

Skärgårdens trafikantförening bildades 1963 för att tillvarata skärgårdens resenärers intressen. Föreningen är en ideell och politiskt obunden organisation som företräder alla resenärer, såväl bofasta, deltidsboende och besökande i Stockholms skärgård och Mälaren. Föreningens bildades som en reaktion mot att utredningar och politiker föreslagit att nästan all direkt båttrafik från Stockholm ut i skärgården skulle läggas ner. Skärgårdens trafikantförening har med oro erfarit att liknande tankar nu ånyo tycks förordas från vissa håll.

Skärgårdens trafikantförening har ca. 1.700 enskilda medlemmar, därtill ca. 160 bryggföreningar och andra skärgårdsorganisationer. Föreningen verkar för fortsatt utvecklad trafik i skärgården för att möjliggöra ett boende i skärgården, ett flexibelt resande, mellan Stockholm och öarna samt mellan olika skärgårdsområden.

Stockholms skärgård är ett område med mycket speciella förutsättningar; det är en glesbygd men det är Sveriges mest centralt belägna glesbygd mitt i huvudstadsregionen. Skärgården har ca. 3.000 heltidsboende på öar utan fast förbindelse (väg, bro, tunnel), en stor deltidsboende befolkning och en mycket stor grupp besökande. Alla personer i dessa svårdefinierade kategorier är beroende av en väl fungerande service och infrastruktur.

Var börjar Stockholms skärgård?

Den skärgårdstrafik som genom landstingets ansvar har utvecklats de senaste decennierna är i allt väsentligt väl utbyggd, har under större delen av året en flexibilitet som tar hänsyn till olika resandemönster samt till olika kategoriers behov. Som exempel kan nämnas att en resenär på traden till Ingmarsö och Husarö kan välja att åka från Stockholm; Strömkajen eller Slussen, från Lidingö (Gåshaga), Nacka (Nacka Strand eller Hasseludden), Vaxholm, eller Värmdö (Lillsved eller Boda). En tur till Husarö ger också förbindelser för resande till öarna i Stockholms innersta skärgård, öarna innanför Vaxholm, med båtbyte i Vaxholm även anslutning till öar i Vaxholmsområdet samt på vägen till Lillsved anlöp även vid Lindalssundets bryggor.

Denna flexibilitet inom det nuvarande trafiksystemet är berömvärd, det är ett gott utnyttjande av tillgängliga fartyg. Det är av största vikt att trafiken i Stockholms skärgård tillgodoser trafikbehov i så stor del av området som möjligt. Skärgården med dess öar är lika mycket innerskärgården en kort båtresa från Gamla stan som det är de yttersta skären på gränsen till öppet hav och alla öar, sund, vikar och fjärdar däremellan.

För hel- och deltidboende i skärgården samt besökande är det av stor vikt att även fortsättningsvis kunna erbjudas möjlighet till ett flexibelt resmönster och att så långt möjligt kunna resa till och från huvudstadens mest centrala delar.

Vid Strömkajen börjar skärgården och inte minst upplevelsen av denna. Det är inte bara det att mötet med skärgården börjar sjövägen, det betyder att det vanligtvis *inte* börjar landvägen. Man möter skärgården i första hand båtledes och inte i en bil eller buss på mycket hårt belastade smala skärgårdsvägar. Denna viktiga miljöaspekt är oerhört väsentlig. Ju fler som åker båt och ju längre en resa till skärgården kan ske båtledes är av positiv betydelse för skärgårdens känsliga natur.

Detta är ingalunda ett motsatsförhållande till de fastboendes behov att också kunna ha en förbindelse från skärgårdens större öar till närmaste fastlandsbrygga för att därifrån kunna nå sitt kommuncentrum liksom för de resenärer som har behov av att åka bil eller kollektivtrafik till en lämplig fastlandsbrygga i anslutning till båt. Waxholmsbolagets trafik möjliggör ett flexibelt resmönster.

Skärgården är beroende av sina besökande. Det är av avgörande betydelse för den hel- och deltidboende befolkningen. De besökande och turister som besöker övärlden skapar arbetstillfällen för skärgårdens befolkning. Waxholmsbolagets trafik utgör för många människor utan vare sig fritidshus eller egen båt en viktig möjlighet att komma ut i skärgården, dessa är skattebetalare och bidrar därmed indirekt till rederiets subventioner.

Besöksmål är inte bara välbekanta platser som Grinda, Finnhamn, Möja och Sandhamn, det är i lika stor utsträckning öar som Nattarö, Ålö, Rögrund, Idöborg, Fejan och otaliga andra som ligger utefter trader där passagerarunderlaget inte motiverar trafik utan Landstigets ekonomiska stöd, men där traderna medger förbindelser för heltidsboende samt deras näringsverksamhet.

Tillgänglighet

Stockholms läns landsting har genom Waxholmsbolaget och Skärgårdsstiftelsen gjort det möjligt för fler att vistas i skärgården, inte minst människor med funktionshinder. Waxholmsbolagets fartyg har anpassats för resenärer med handikapp men begreppet funktionshinder avses inte bara personer med rörelse- och synnedsättningar. Det återstår ännu mycket att göra för att förbättra för människor med handikapp som exempelvis allergier och hörselnedsättningar.

Skärgårdsstiftelsen

Skärgårdsstiftelsen betyder oerhört mycket för möjligheten att bevara och varsamt utveckla Stockholms skärgård som ett område att kunna bo, leva och verka i för en heltidsboende befolkning, för en deltidboende befolkning samt ett område att besöka för övriga kategorier.

Skärgårdsstiftelsen bidrar till att öka förståelsen för skärgårdens förutsättningar, har ökat områdets tillgänglighet samt icke minst viktigt för Skärgårdens trafikantförenings arbete: har bidragit till ett markant ökat resandeunderlag i skärgårdstrafiken och en betydligt ökad skärgårdstrafik, inte minst i lågsäsong.

Godstrafik

Skärgårdens hel- och deltidboende befolkning är beroende av välfungerande godstransporter. Stockholms läns landsting tillgodoser detta behov, dels genom de fartyg i Waxholmsbolagets flotta som har gods- och kylutrymmen samt fördäckskran, dels genom de färjor som gör godsturer. Det är trafikantföreningens förhoppning att denna del av skärgårdstrafiken ytterligare utvecklas och anpassas i takt med kunders och leverantörers förutsättningar och behov.

Bryggor

Skärgårdens trafikantförening vill fästa uppmärksamhet på infrastrukturen i den sjöburna kollektivtrafiken. Bryggor, vänthus, tillfartsvägar byggs, ägs och underhålls i mycket stor utsträckning privat, av ideella föreningar/samfällighetsföreningar och dylikt utan någon form av offentligt stöd. Det rör sig om anläggningar, sammantaget värda hundratal miljoner kronor. En ny trafikbrygga kostar i dagsläget normalt mellan en och två miljoner kronor, ibland mer. Bidragsmöjligheterna är ytterst begränsade — ofta obefintliga. Stockholms läns landsting har tidigare kunnat ge vissa begränsade bidrag genom det så kallade Skärgårdsanslaget. Även Vägverket kunde tidigare ge bidrag till nybyggnationer och reparationer. Såvitt trafikantföreningen har erfart finns inte längre någon möjlighet till statliga bidrag, efter tillkomsten av Trafikverket. Skärgårdens trafikantförening förutsätter att den nya ordningen med en trafiknämnd inte minskar – utan i stället ökar – bidragsmöjligheterna. Underhåll, reparationer och nybyggnationer av bryggor och därtill hörande anläggningar är ständigt aktuella och helt avgörande förutsättningar för en fortsatt kollektiv båttrafik.

Pendelbåttrafik

Skärgårdens trafikantförening verkar för en kollektiv båttrafik som komplement till SL:s spår- och vägtrafik. Föreningen finner det lovvärt att Stockholms läns landsting initierat en provtrafik som under hösten 2010 genomförts med pendelbåt på traden Nybroplan-Saltsjöqvarn-Finnboda-Blockhusudden-Nacka Strand-Larsberg-Skogshem & Wijk, utökat antalet turer samt låtit trafiken ingå i SL:s periodkortssystem. Det är glädjande att denna provperiod förlängs över sommaren 2011.

Skärgårdens trafikantförening önskar att Stockholms läns landsting, som ett nästa steg i en utbyggd kollektiv båttrafik, inleder en provtrafik med pendelbåt i Mälaren på traden Ekerö-Kungshatt-Gamla Stan-Klara Mälarstrand. Befolkningen i Ekerö kommun ökar och de två möjligheter som bjuds att resa till och från Ekerö; över Nockebybron samt med vägfärja Slagsta-Jungfrusund, har begränsad kapacitet.

En båtresa på traden Ekerö-Stockholm tar kortare tid än att färdas samma sträcka landvägen och den ger också ön Kungshatt, med förhållandevis stor fastboende befolkning, en kollektiv båttrafik som de boende för närvarande saknar, annat än ett fåtal turer per dag maj-oktober.

Med utgångspunkt i höstens försök Nybroviken-Nacka Strand-Lidingö bör det finnas möjlighet för trafik på fler trader både i Saltsjön och Mälaren. På sikt bör trafiken utföras av fartyg byggda för en kollektivtrafik på vatten i Stockholm, båtar som uppfyller Stockholms stads och Landstings beslut om full tillgänglighet för rörelsehindrade.

En pendelbåtstrafik mellan Stockholm och vaxholmsområdet bör finnas året runt. Trafik bör framgent därför även finnas vintertid och inte såsom för närvarande genom Waxholmsbolagets försorg, endast perioden från mitten av april till början av januari.

Bastrafik

En fortsatt utbyggnad av skärgårdens bastrafik i enlighet med Regionplanekontorets målsättning i Regional Utvecklingsplan för Stockholmsregionen (Rufs) samt Delregional utvecklingsplan för Stockholms skärgård, till öar i skärgården behövs för att säkra de grundläggande livsvillkoren för de fastboende, deltids- och fritidsboende, näringslivets, kommunernas och övriga myndigheters behov av kollektiv skärgårdstrafik. Inom ramen för en fortsatt utvecklad bastrafik bör förbindelser kvällstid erbjudas på fler trader än vad som för närvarande är fallet.

Skärgårdens trafikantförening vill betona att behov föreligger för möjligheter till ett resande inom skärgården, det vill säga inom olika skärgårdsområden som ligger utefter olika trader. I ytterst begränsad utsträckning finns sådana resmöjligheter, exempelvis taxibåtstrafiken från och till Åsättra som binder samman de tre traderna till Husarö, Södra Ingmarsö och Möja. Ett annat exempel på ett flexibelt system är möjligheter till resande utefter husarötraden och möjatraden genom båtbyte i Boda, och sådana resmöjligheter bör ytterligare utvecklas, ej minst över kommungränserna.

Veteraner i reguljärtrafik — en kulturhistorisk insats

Stockholms Läns Landsting har gjort en stor kulturhistorisk insats genom att bevara och renovera de tre äldsta fartygen i Waxholmsbolagets flotta; *Storskär*, *Norrskär* och *Västan*. Fartygen har ägts av rederiet i 74, 72 respektive 63 år, två av dem är ångdrivna och de representerar en kontinuitet i skärgårdstrafiken. Landstingets kulturinsats består inte bara i att bevara fartygen, deras främsta värde är att de går i reguljär trafik, anlöper bryggor, medtar post, tidningar och gods som en högst naturlig och integrerad del av Waxholmsbolagets skärgårdstrafik. Fartygen gör likvärdig fart och har samma gångtider som betydligt modernare året-runtfartyg i rederiets flotta. *Storskär*, *Norrskär* och *Västan* har inte tagits ur den ordinarie trafiken för att sättas in i en turisttrafik, utflyktstrafik eller degraderats till extrabåtar eller för förhyrningsresor. Att Waxholmsbolaget har tre fartyg, över hundra år gamla och två av dem ångdrivna, är världsunikt, denna berömvärda och uppmärksammade insats från Stockholms Läns Landsting lockar båtintresserade från hela världen till Stockholm för att uppleva fartygen i reguljärtrafik. Det är av yttersta vikt att dessa tre fartyg bevaras och framgent är en del av rederiets reguljärtrafik.

Ett starkt varumärke att vårda

Waxholmsbolaget är inte bara ett av de få varumärken inom Stockholms Läns Landstings organisation, det är kanske det som har bäst rykte och goodwill; ett oerhört starkt varumärke. Det svarta W:et på blågul botten symboliserar inte bara sol, sommar och skärgård, det representerar ett trafiksystem som fungerar, nästan i alla väder och båtar som avgår på utsatt tid.

Den kollektiva skärgårdstrafiken är en förutsättning för både den hel- och deltidsboende befolkningen genom att den håller skärgården öppen och tillgänglig för besökare. Detta varumärke skall nu Landstingets trafiknämnd värna, vårda och utveckla. Detta bör göras genom att bygga på det som redan finns; ett välrenommerat företag, med ett välfungerande linjenät samt med gedigen erfarenhet av de speciella förutsättningar som båttrafik för passagerare och gods i Stockholms skärgård innebär. Skärgårdens trafikantförening kommer att med stort intresse noga följa trafiknämndens arbete.

Stockholm den 19 januari 2011

Bengt Adamsson
Ordförande
Telefon: 070-625 76 85

Bo Lagerqvist
styrelseledamot

Lars Berglöf
styrelseledamot

Skärgårdens trafikantförening, en presentation

föreningen bildades år 1963 och har ca. 1.700 enskilda medlemmar, därtill omkring 160 bryggföreningar samt andra skärgårdsorganisationer. Trafikantföreningen företräder alla resenärer, såväl bofasta, fritidsboende och turister i Stockholms skärgård och Mälaren.

Föreningen har arbetsgrupper, en trafikkommitté som arbetar med spörsmål som rör skärgårdstrafiken och en bryggkommitté som är medlemmarna behjälplig bland annat vid ny- eller ombyggnation. Skärgårdens trafikantförening arbetar även för en utökad trafik med båtar i Stockholms hamn som komplement till kollektivtrafik på land. Föreningen ger ut ett medlemsblad fyra gånger per år, en årsbok, Skärgårdsboken, samt arrangerar Skärgårdsbåtens Dag – årligen sedan 1964. Ett dussintal skärgårdsbåtar går i kortege Stockholm-Vaxholm. Evenemanget firas varje år en onsdagskväll i början av juni.

Skärgårdens trafikantförening
Nybrogatan 76
114 41 Stockholm

Öppettider
måndag 11.00-17.00
tisdag-fredag 11.00-14.00

Organisationsnummer: 802004-6952
e-post: info@skargardstrafikanten.se
internet: www.skargardstrafikanten.se

Plusgiro
70 17 48-6

Telefon och fax:
08-662 89 02

**inom Waxholmsbolagets
taxeområde**

Skärgårdens trafikantförening

Bilaga till skrivelse till Stockholms läns landstings trafiknämnd

Antalet resenärer vid större bryggor i mellersta skärgården

